

SOSUNord utbildar

Pedagogiska assistenter

i Aalborg i Danmark

-En pedagogisk assistent arbetar inom dagvården, på skolor eller i fritidsklubbar eller så kan de arbeta med handikappade, förklarar lärare Vibeke Holch Henriksen och visar fram ett schema i SOSU Nords fräscha och splittrerna utrymmen i Aalborg i Danmark. På bordet finns det uppdukat en typisk dansk frukost med "sill och smörrebröd". Både Vibeke och hennes kollega, internationella koordinatören Dorthe Thybo Kudsk har dukat fram det bästa åt gästen från Finland. Skolan är som sagt nybyggd och stor. Jag kommer osökt att tänka på likheterna med Axxell i Karis. Huset är byggd som en "låda" och ligger vid en järnväg. Det finns många tunga trappor i huset och meningen är att studeranden skall få bättre motion genom att använda trapporna. Lärarna får i varje fall hittills begagna hissarna. Studeranden använde också helst hissarna och det var en ständig kö till dem.

Mina två värdar skrattar gott då jag berättar att jag tror att jag talade om vädret med taxichauffören, men att jag inte alls så säker på det. Det regnade och blåste och jag tog en taxi från Aalborgs flyghamn in till centrum där skolan ligger. Taxichauffören talar nordjylländska. Jag sitter i baksätet i taxin och tänker att detta kommer att bli en lång vecka.

SOSU Nord är en av de största "social- och sundhetsskolorna" i Danmark. Här utbildas bland annat motsvarigheten till finländska närvårdare och pedagogiska assistenter som närmast kan förliknas med "skolgångsbiträden". Utbildningen är två år och tre månader lång.

-Här på skolan så undervisas de blivande pedagogiska assistenterna inom pedagogik, psykologi, fysisk fostran och idrott samt kultur som danska språket och samhällslära, förklarar de båda lärarna Vibeke Holch Henriksen och Dorthe Tyhbo Kudsk.

Programmet för de närmaste fem dagarna går igenom i rask takt under tiden som vi äter smörrebröd. Det är den sista november och jag kommer att följa med undervisningen på skolan under en veckas tid.

-På tisdagen kommer du att besöka ungdomsutbildningens Center i Aalborg. Det är en slags ungdomsverkstad där villrådig ungdomar kan få råd och dåd. Följande dags program består i att delta i läraren och sjukgymnasten Kristin Tennes undervisning där det bland annat ingår ett besök till en boxningshall. Följande dag kommer du att få åka på praktikbesök med läraren Arne Hyldahl. Den avslutande dagen kommer du att få insikt i "kreativ verkstadsarbete" och följa lärare Sara Sejerskildes arbete, förklarar Dorthe Tyhbo Kudsk.

"Kampek" och boxning

På onsdagsmorgonen klockan åtta sitter omkring 16 unga studeranden i åldrarna 17 till cirka 25 år och väntar på att läraren Kristin Tennes skall anlända till klassrummet. Hon börjar dagen med att förrätta namnupprop från sin bärbara dator. Ungdomarna sitter i en cirkel vända mot henne. Hon delar ut ett papper som studeranden på förhand borde ha bekantat sig med på Its'learning. Dagens tema handlar om kampsporter och hon har antecknat en del frågeställningar som studeranden skall diskutera i grupp. Vi ser på youtube om korta snuttar om "kampek"

– Det gäller att respektera varandra, påminner läraren. Studeranden får sedan i uppdrag att planlägga en kort "lektion" i just kampsport. Studeranden tar sig an uppgiften medan läraren går runt

i grupperna och hjälper. Läraren och jag hinner också gå på kaffe mellan varven. En halvtimme senare går vi ned till gymnastiksalen och prövar på de lekfulla "kampsporter" som de valt att lyfta fram. Det kan handla om att ett rep spänns på golvet. Sedan gäller det att bilda par och man skall skuffa varandra över strecket på golvet med hjälp av ryggen. Den som lyckas skuffa över den andra till andra sidan vinner.

Det är med liv och lust som studeranden går inför alla de övningar som de valt. Läraren frågar också efter varje övning vilken är målgruppen och varför man valde just den övningen.

- Den röda tråden handlar om att få barn och ungdomar att röra på sig mera. Det är också ett prioriterat område bland skolmyndigheterna, påminner Kristin Tennes. Efter en kort matpaus är det dags att åka ut till Spartas träningslokaler. Läraren har vidtalat en aktiv pensionär att hålla en boxningslektion. Det visar sig att bli en svettig lektion med fart och släng. Efter en lång uppvärmning vidtar så boxning mot säckar och mot varandra. Studeranden är verkligen intresserade, men vissa hamnar motvilligt gå till sidan för att ta paus eftersom konditionen inte räcker till. En del studeranden blir så intresserade att de vill veta när det är möjligt att komma och träna boxning till Sparta.

-Föreningen ställer gratis upp för oss, förklarar Kristin Tennes efter träningspasset. Hon har själv deltagit i träningspasset så att svetten lackar. Det enda de ha önskar är att få någon form av "gåva" från skolan. Kristin Tennes förklarar att hon har tänkt att fixa gratisbiljetter till föreningen till den "krafthall" som skolan brukar använda. Detta som ett svar på min fråga om det var gratis för skolan att begagna Spartas utrymmen.

Ingen mat i grundskolan

På torsdagen var det dags för några praktikbesök i området kring Aalborg. Läraren Arne Hyldahl hämtar mig tidigt på morgonen med sin bil och så bär det iväg ut på den Nordjylländska landsbygden. Vårt första stopp blir en grundskola där vi skall besöka studerande Thomas. Han visar oss runt i skolan och det märks att han är en populär "fyr" bland barnen i skolan. Hans handledare har också bara gott att säga om hans praktiktid. Det är så att jag nästan tror att läraren Arne har valt ut en synnerligen framgångsrik elev. Men detta förnekar han starkt. Vi dricker kaffe och samtalar med Thomas och hans pedagogiska handledare på skolan.

Följande stopp blir en barnträdgård där det finns specialbarn som behöver ha en mycket strukturerad vardag. Det blir mera kaffe och studeranden Cecilia visar oss runt. Även hon har klarat sin praktiktid mycket bra, berömmar hennes erfarna handledare. Medan vi samtalar leker några barn där ute under noggrann uppsikt av några "tanter". Den pedagogiska ledaren beklagar att människor inte förstår hur ansträngande deras viktiga arbete är.

Vid följande anhalt blir det mera kaffe. Det är studeranden Annemele som visar oss runt i den stora grundskolan. Vi kommer in i ett klassrum med några 7-8 åringar och det är dags för lunchpaus. Alla eleverna packar snällt upp sina smörgåsar samt frukt och yoghurt. Då sätter läraren i klassrummet på en film på den stora bildskärmen så att barnen får se på film medan de äter mat. –Detta skulle inte förekomma i Finland, säger jag till Arne. Läraren tittar på mig och förklarar att detta är specialbarn som har svårt att koncentrera sig och att de behöver något att se på medan de äter.

-I Danmark anses det som en demokratisk rättighet att varje barn får ta med sig den mat de önskar till skolan, förklarar Arne Hyldahl. På skämt påpekar jag att jag kommer från Pisa-land och jag vet hur det borde vara. Den varma skolmaten är något av det sista som det finländska samhället skulle ta bort från skolbarnen.

-Nästa år skall jag sköta min elefant, säger Annemele under diskussionen med handledaren och Arne. Jag blir något förvånad, men det visar sig att hon är ägare till en del av en elefant som finns i Thailand. Hon har tänkt ta ett sabbatsår efter studierna.

Arne berättar de flesta studeranden kommer tillrätta mycket väl på sina praktikplatser. –Under praktiktiden är det många som får lysa och visa vad de kan, säger han.

Papperslös skola-men Axxell räddar situationen!

”Socialisering i Aalborg” står på programmet på torsdagskvällen och Dorthe Thybo Kudsk hämtar mig med bil från hotellet och det bär iväg till en italiensk restaurang där även de två andra lärarna, Arne Hyldahl och Kristin Tennes, möter upp. Det blir en trevlig kväll i sann nordisk anda. Jag tar tillfället i akt och delar ut några små gåvor, som jag fyndat i Axxells förråd samt några gåvor som jag själv har köpt.

-Nu kommer Axxell till er hjälp i nödens stund. Gåvorna, som består av en penna och ett Axxellblock, får ni så lov att gömma noga i era bordslådor. Det har nämligen framkommit att SOSU Nord skall bli helt pappersfritt från och med januari 2016.

Gåvorna väckte en viss munterhet eftersom alla kopieringsapparater skall bort och varje studerande skall istället få en ipad. Varken studeranden eller lärare är särskilt förtjusta över de nya idèerna med den pappersfria skolan.

På Fredagsmorgonen dansades julen in i SOSU Nords utrymmen. Några studeranden ordnade program och hela skolan samlades i det stora trapphuset som är flera meter högt. Sedan dansades det långdans i hela skolhuset. Dagen ägnades åt att besöka keramikverkstaden där Sara Sejerskilde instruerade en grupp studeranden. Många studeranden var också sysselsatta med att klippa till olika juldekorationer. Vita och röda flätade hjärtan passade bra in i stämningen.

Karin Nyström

Tack till alla som gjorde denna intressanta resa möjlig!

SOSU Nords internationella koordinatör Dorthe Thybo Kudsk gör här ett besök till ungdomsutbildningens Center i Aalborg. Verksamheten på centret fungerar ungefär på samma vis som ungdomsverkstäderna i Finland.

Danmark är cykeln förlovade land och de flesta studeranden vid SOSU Nord i Aalborg tar sig med cykel till skolan. Skolan betonar också vikten av att röra på sig.

Smørrebrød” är nästan en nationalrätt i Danmark. Varje dag finns det ”smørrebrød” att köpas i skolans café.

Studeranden som skall bli ”pedagogiska assistenter” i Aalborg lär sig här mera om olika kampsporter. Det var med liv och lust som studeranden tog del av en boxningslektion i föreningen Spartas lokaler.

Julpyssel är viktigt i Danmark. I samband med första advent julpysslade blivande pedagogiska assistenter vid SOSU Nord i Aalborg. Hjärtan, som flätades röda och vita var populära.

Det är hög till tak i nybyggda SOSU Nord i Aalborg. Vid första advent samlades lärare och personal i skolan för att ha en gemensam kort "julsamling" som bland annat innebar ringlekar i de olika våningarna.

SOSU Nord ligger intill järnvägsstationen i Aalborg.